

Nový tříletý seminář pro waldorfské učitele

2010/2011 – 2012/2013

Zaměřený na praktické otázky výuky v 6.-12.třídě waldorfské školy

První víkendové setkání nového, radikálně prakticky zaměřeného semináře začne **v pátek 24.září v 18 hodin ve waldorfském lyceu v Praze**. Po prvním seznámení a představení koncepce semináře se budeme věnovat tématům:

Geometrie a fyzika v 6.třídě a jejich pokračování v 7. a 8.třídě

Rozvoj myšlení kolem dvanáctého roku. Jak žáky hodnotit.

Pojem, úsudek a závěr. Struktura hlavního vyučování

Světlo a stín – černo-bílé kreslení geometrických těles

Malování studenými a teplými barvami v duchu goethovské optiky

Setkání skončí společným obědem v neděli ve 14 hodin.

Víkendem Vás provedou Dr. Pavel Kraemer (Matematika), Mgr. Tomáš Mandík (Fyzika) a Mgr. Eva Drgoňová (Kreslení a malování). Podrobnější a aktualizovaný program najdete na adrese: www.wspj.cz/lyceum/cz/vzdelavani-ucitelu/

Ve školním roce 2010/11 Vás bude čekat dalších 8 víkendových seminářů a jeden výjezd do Švýcarska - pro nejvážnější zájemce. Budou je vést zkušení čeští a zahraniční waldorfští učitelé. Ze zahraničních docentů svoji účast již přislíbili: Dr. Michael Zech (Kassel), Jan Deschepper (Prien), Andre Bartoniczek (Stuttgart), Dr. Hans Gilck (Prien), Dr. Bettina Braunert (Berlin), Godi Keller (Oslo), Peter Kiss (Budapest), Dr. Oliver Conradt (Dornach), Dr. Uwe Buermann (Bonn), Thomas Stöckli (Solothurn/Dornach), Klaus-Michael Maurer (Hamburg), Mgr. Bärbel Bläser (Windrater Talschule), Mgr. Matthias Braselmann (Windrater Talschule), Pär Ahlbom (Švédsko)

Profil nového učitelského semináře

Nový seminář je určen stávajícím i budoucím waldorfským učitelům. Stávajícím učitelům by měl pomoci s přípravou vyučování jak po stránce odborné, tak i metodické. Kromě toho by jim měl pomoci hlouběji pochopit mladé lidi v době dospívání, obohatit je o zkušenosti jiných učitelů od nás i ze zahraničí, pomoci jim při řešení aktuálních problémů ve výuce. Budoucím učitelům, ale i rodičům a zájemcům z širší veřejnosti by měl dát možnost pochopit nejen podstatu, ale i konkrétní praktické aspekty waldorfského vyučování.

Seminář by měl učiteli dát do ruky konkrétní výzbroj, která mu pomůže výuku zvládat. Budeme se snažit, aby seminář na jedné straně dával širší nadhled a ukazoval mezipředmětové souvislosti, a na druhé straně nebyly opomíjeny ani důležité praktické a přízemní detaily.

Věříme, že setkání stávajících a budoucích středoškolských učitelů a učitelů druhého stupně, našich a zahraničních vyučujících bude vzájemně obohacující, a že seminář bude

pestrý nejen obsahově, ale i z hlediska rozmanitosti osobních zkušeností, individuálních pohledů a názorů.

Seminář se nebude systematicky zabývat výukou na prvním stupni základní školy. Zájemce odkazujeme na semináře organizované Mgr. Tomášem Petrem (Tel. 723539983 nebo email: tomaspetr25@seznam.cz) a Dr. Tomášem Zuzákem (www.waldorf.zuzak.com).

Seminář by měl stát na čtyřech hlavních pilířích:

První pilíř: Metodika a didaktika vyučování konkrétních předmětů

Člověk, který se účastní všech setkání semináře, by měl získat celistvý a přitom pokud možno konkrétní obraz výuky stěžejních předmětů na druhém a třetím stupni waldorfské školy.

Tento celistvý obraz bude vycházet z podrobně vysvětlených exemplárních výukových celků, na které bude navazovat stručný popis toho, jak se daný předmět dále rozvíjí v dalších letech.

Druhý pilíř: Aspekty waldorfské pedagogiky napříč předměty a jejich vztah k dnešku

Aspekty spojující učitele různých předmětů bývají bohužel často buď zanedbávány, nebo vykládány v příliš obecně-ideální formě bez přímé souvislosti s praxí. Mimo jiné témata reflektující změny v současném světě a z něho vyplývající nutnost posouvat výchovu a vzdělávání určitým směrem. A přitom by právě tyto aspekty mohly být tím, co spojuje učitele různých předmětů a různých stupňů. A byly by platformou pro diskusi o aktuálních a ožehavých problémech, které souvisí se zásadními koncepčními otázkami. Plánujeme následující témata:

- 1. Rozvoj myšlení na základní škole**
- 2. Stupně úsudku na střední škole**
- 3. Puberta a dospívání, proměna citu a vůle. Nebezpečí a šance. Role autority učitele.**
- 4. Hodnocení žáků. Výkon a motivace. Otázka známkování. Rozvoj klíčových kompetencí a kompetenční portfolio. Otázka vnější a vnitřní motivace.**
- 5. Časová struktura vyučování. Týdenní a epochový rozvrh. Zdravý rytmus citu, vůle a myšlení. Otázka opakování. Zapomínání a vzpomínání.**
- 6. Organizace školy a spolupráce v kolegiu. Styk s vnějším světem – rodiče, úředníci a širší veřejnost. Prezentace navenek.**
- 7. Vznik první waldorfské školy. Antroposofie, waldorfská pedagogika a sociální trojčlennost. Světonázorová a náboženská svoboda. Historie waldorfského hnutí a jeho dnešní stav.**
- 8. Nové inovativní modely waldorfských škol versus tradice. Praktika na střední a základní škole. Škola a svět práce. Příprava na budoucí povolání.**
- 9. Osobnost učitele a jeho vnější a vnitřní vývoj.**

Třetí pilíř: Hospitace a praktika na waldorfských školách

Vývoj německých a švýcarských waldorfských seminářů v poslední době jde směrem užšího propojení s praxí, a to již v prvních semestrech studia. To je mimo jiné nejlepší zárukou toho, aby semináře nebyly odtrženy od bezprostřední současné reality.

Účastníci semináře by měli mít nejen možnost hospitovat u zkušených (nebo i méně zkušených) českých nebo zahraničních učitelů, ale měli by také své zážitky a postřehy vnášet do semináře, a tím ostatní, v neposlední řadě i docenty semináře, obohacovat. To by mohlo být podnětem k zajímavým a užitečným diskuzím.

Kromě toho by účastníci měli mít možnost si sami nějaké hodiny odučit, a to pod vedením mentora, který by spolu s nimi hodinu připravoval a který by po odučené hodině se seminaristou tuto hodinu podrobně probral.

Čtvrtý pilíř: Kulaté stoly stávajících a budoucích učitelů

Při studiu waldorfské pedagogiky a především během její praktické realizace vyvstává celá řada důležitých praktických otázek, na které je těžké najít jednoznačnou či obecně akceptovatelnou odpověď. Odpověď mnohdy závisí nejen na konkrétní situaci ve třídě či ve škole, ale i na vnitřním založení učitele a jeho individuálních impulsech. Kulaté stoly by mohly pomoci hlouběji se do takových problémů ponořit, uvidět je z různých pohledů, v různých situacích. Byly by také vynikající ochranou před nebezpečím jednostranného či dokonce dogmatického pojetí waldorfské pedagogiky.

Konkrétní podoba víkendových setkání

Na každém z víkendů se bude probírat určité předmětové téma (první pilíř) a zároveň některé mezipředmětové téma (druhý pilíř). Oba aspekty (pilíře) by měly být provázány, budeme se snažit volit takovou kombinaci, při které je tato provázanost dobře vidět. Kromě toho se bude konat kulatý stůl na určité téma (čtvrtý pilíř), později k tomu přistoupí i zprávy z praxí a hospitací (třetí pilíř). Toto téma bude často provázáno s tématy z prvních dvou pilířů.

Časová struktura víkendových setkání bude vypadat zhruba takto:

Pátek

18.00 - 18.45 Umělecká činnost I, zpravidla úzce související s tématem

19.00 – 20.30 Úvodní přednáška spojující předmětové a mezipředmětové téma, v ní bude zpravidla byl zakomponován výhled na následující dva dny

20.30 – 21.00 Otázky k přednášce

Sobota

8.15 – 9.00 Umělecká činnost II

9.00 – 10.30 Seminář I (Probíhal by pokud možno interaktivní formou, účastníci by neměli být pouze pasivní.)

11.00 – 12.30 Seminář II

14.00 – 14.45 Umělecká činnost III

14.45 – 16.15 Seminář III

16.45 – 18.15 Seminář IV

19.15 – 20.45 Přednáška dále rozvíjející témata seminářů, ukazující na souvislost s dalšími ročníky a paralely v jiných předmětech, popřípadě nastolující otázky nedělního kulatého stolu

20.45 – 21.15 Otázky k přednášce a podněty k nedělnímu kulatému stolu

Neděle

8.15 – 9.00 umělecká činnost IV

9.15 – 10.30 Seminář V

10.45 – 11.00 Úvodní referát ke kulatému stolu

11.00 – 12.45 Kulatý stůl k určité aktuální otázce související s tématem víkendu

13.00 – 14.00 Vedení semináře, docenti a aktivní účastníci zhodnotí víkend. Upřesní plán dalších víkendů, mohou zaznít vylepšující návrhy jak k obsahu, tak k organizaci, je možné přijít s novými konstruktivními návrhy. Od druhého semestru je možné též zapojit zprávy z hospitací.

Na adrese www.wspj.cz/lyceum/cz/vzdelavani-ucitelu/ sledujte aktualizovaný program semináře. Najdete zde též přihlášku a podmínky studia.

Prosíme všechny zájemce o seminář, aby vzhledem k omezenému počtu míst svůj zájem ohlásili a co nejdříve nám poslali vyplněnou přihlášku na adresu: ivan.smolka@volny.cz nebo kraemerp@volny.cz

Těšíme se na Vás!

Červen 2010

Dr. Pavel Kraemer, Ing. Ivan Smolka, Mgr. Petra Chotěborská

Aktualizováno 12. září 2010